

Literatura.

1. Z doby před zákonem proti n. s.: Randa v posledních vydáních svého „Soukromého obchodního práva“ a spisu „O závazcích k náhradě škody“ s údaji starší rakouské literatury (z níž jest uvéstí jména: Franckel, Leonhard, Em. Adler, Petschek). Z časopiseckých úvah: Arnstein: „Všeobecná klausule v osnově zákona proti n-é s-i“ („Právnícké Rozhledy“, 1908); Hermann-Otavský: „Ochrana proti nekalé soutěži“ („Obchodní Listy“, 1909, č. 14—22), též článek „Obchodní závod a práva ku statkům nehmotným“ v „Poctě Randově“ („Sborník věd pr. a státních“, 1904); Pevný: „Osnova zák. proti n. s.“ („Právník“, 1908); Abel: „Bemerkungen zum Entwurf des čsl. Gesetzes gegen den unlauteren Wettbewerb“ („Prager Jurist. Zeitschrift“, 1924).

2. Po zákonu proti n. s.: Skála: „Nekalá soutěž“ (Soust. výklad, Praha 1927); Matouš: „Zákon o nekalé soutěži“ („Čsl. Kompas“, 1928); Karmán: „Zákon proti nekalé soutěži“ (1928, Bratislava, Slovenské koment. vydání); Kryštůfek: „Zákon proti nekalé soutěži“ (Praha); Hamann-Drábek-Buchtela: „Komentář k zákonu proti nekalé soutěži, zákony vedlejší, dobrá zdání ústř. obch. a živn. komor atd.“ (Praha 1930). — V jazyce německém: Gellner: „Das Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb“ (Praha 1927); Roppert-Weis: „Kommentar zum Gesetze gegen den unlauteren Wettbewerb“ (Litoměřice 1928). — Soustavné výklady obsahují též Wenigova „Příručka obchodního práva“ (3. vyd.) a Sedláčkovy „Obligační právo“, III.

3. Z německé literatury starší zejména Lobe: „Die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbs“ (Lipsko 1907; 4 svazky). — Z novější: Z komentářů Rosenthal („Wettbewerbsgesetz“, 8. vyd., Berlín 1930); Baumbach (Berlín 1929); Callmann (Mannheim 1929); Wassermann (Lipsko 1911). — Srovnávacím způsobem pojednávají o právu rakouském, německém, uherském a československém Weinmann a Walden: „Die Gesetzgebung gegen d. unlaut. Wettbewerb“ (Víděň 1927).

4. Z časopisů domácích: „Soutěž a tvorba“ (od r. 1928; cit. „S. T.“) s vydáním německým pod titulem „Schaffen und Wettbewerb“, orgán to československých odborů jednak Mezinárodního sdružení pro ochranu živnostenského vlastnictví, jednak Mezinárodního sdružení literárního a uměleckého. — Z cizích: zejména „La propriété industrielle“ (1931, roč. 47), orgán Mezinár. úřadu pro ochranu průmyslového vlastnictví v Bernu, zřízeného Pařížskou konvencí o ochraně průmyslového vlastnictví z r. 1883; dále „Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht“ (Berlín 1931, roč. 36). — K časopisům těmto lze též odkázati co do bližších údajů tuzemské i cizozemské literatury v tomto oboru.

Karel Hermann-Otavský.

Nemocenské pojištění viz Sociální pojištění.

Nemocnice a jiné ústavy léčebné a humanitní.

I. Nemocnice. II. Ústavy pro choromyslné. III. Porodnice a ústavy s nimi související. IV. Po-radny a ústavy pro sociální péči zdravotní. V. Li-teratura.

Historický úvod. Vývoj nemocnic, jiných ústavů léčebných a humanitních v průběhu dějin nebyl přirozeně jednotný.

Všeobecně lze říci, že ústavy tyto měly téměř všude s počátku ráz ústavů sociálních, sledovaly úkol přispěti lidem sociálně slabým a měly tudíž tendenci chudinského ošetření, a to ať šlo o individua tělesně chorá (nemocnice), ať o lidi duševně choré (ústavy pro choromyslné, zprvu nazývané blázince), neb o pomoc matkám zvláště nemanželským (porodnice), resp. o péči o novorozené děti, zvláště nemanželské (nale-zince, ústavy pro péči o dítě, dětské domovy).

Z ústavů zmíněných nejstarší jsou nemocnice, ostatní ústavy pak vyvínovaly se později dle toho, jak rostly a prohlubovaly se snahy sociálně-humanitní a zdravotní. (Bližší podrobnosti uvedeny budou u jednotlivých druhů ústavů.)

V bývalém Rakousku proniklo již před koncem XVIII. stol. přesvědčení, že nelze ponechat organizaci ústavů léčebných a humanitních jen péči soukromé, a byl to hlavně Josef II., který položil za základ organizace chudinství odloučení pod-pory chudinské od chudinského oš-e-t-r-ě-n-í. Pro různé kategorie osob ošetření potřebných byly zřízeny v Praze zvláštní ústavy ošetrovací: nemocnice, blázinec (později přezván na ústav choromyslných), porodnice, dále chorobinec a konečně sirotčinec s nalezincem. Ústavy tyto měly původně společnou vrchní správu, později však vyvinuly se v samostatné organismy a jejich vývoj bral se cestami samostatnými v tom směru, že ztrácely čím dále tím více ráz pouhých ústavů zaopatřovacích (chud. ošetření), a stávaly se institucemi péče léčebné a sociálně-zdravotní, při čemž osoby sociálně slabé byly určitými humánními ustanoveními chráněny, pokud šlo o úhradu výloh léčebných a ošetrovacích.

Právní úprava poměrů těchto ústavů není jednotná. V bývalém Rakousku vedle norem říšských, jež více kladly důraz na kompetenci než na úpravu materiální (srov. zák. č. 68/1870 ř. z.), byla tu řada min. nařízení a výnosů z části z doby absolutismu, zemských zákonů a různých po většině interních usnesení autonomních zemských